

**Grøn gåtur på Christianshavn
til ære for**

**IKONISKE
TRÆER**

Onsdag d. 17. maj 2017 @ 16:30 - 18:30

Opsamling fra grøn gå tur til ære for ikoniske træer på Christianshavn

d. 17. maj 2017.

Baggrund

I forbindelse med Københavns Kommunes nye træpolitik indsamles der forslag til særligt værdifulde og ikoniske træer. De ikoniske træer er dem vi skal passe ekstra godt på. Der findes ikoniske træer mange steder i byen, men dem vi er særligt interesseret i er de ikoniske træer som står på kommunale arealer – altså dem langs vejene, på byens pladser, foran biblioteket eller i skolegården.

Grunden til indsamlingen af forslag til ikoniske træer er, at Københavns Kommune har mulighed for at beskytte ikoniske træer på de kommunale arealer, ved at et ikonisk træ her ikke må fældes uden politisk godkendelse i det fagudvalg, der har ansvaret for træet.

Christianshavns og Miljøpunktets rolle

I denne anledning holdt Miljøpunkt Indre By – Christianshavn en byvandring for borgerne i lokalområdet, med det formål at sætte fokus på de særligt værdifulde træer. Turen på Christianshavn foregik d. 17. maj 2017, og vi startede turen på Christianshavns Torv. Der kom 11 borgere til byvandringen ud over arrangørerne af turen; Peder Clement, Sabine Sørensen, Malene Bielefeldt fra Miljøpunktet og projektansvarlig Eva Ekbrant fra Teknik- og Miljøforvaltningen i Københavns Kommune.

Miljøpunktet havde på forhånd gennemgået en del af de træer på Christianshavn, som kunne være ikoniske og passe ind under de 7 kriterier, som blev udleveret og bestemt af Københavns Kommune for, hvad der gør et træ ikonisk (se billede nedenfor). Dette er definitionen:

"Ikoniske træer er træer, der har en særlig betydning eller karakteristisk og identitetsskabende værdi – for en gade, en plads, en baggård, en park, et naturområde eller en bydel. Et ikonisk træ kan både være et enkeltstående træ eller en træække/allé eller lignende. Træets ikoniske værdi vurderes både i forhold til menneskers måder at tillægge træet en symbolsk eller personificerende betydning og i relation til træets størrelse, karakter, placering og dets naturkvalitet."

For at udpeges som ikonisk træ skal forslaget opfylde mindst 4 af 7 følgende kriterier:

*Til kriterierne 2, 4 og 7 er det vigtigt at give fortællingen med som bemærkning.

-

1. Træet skal være et fuldt udviklet træ
 ...det betyder, at træet opfattes som et voksent og dermed 'myndigt' træ.
-

2. Der skal være et særligt lokalt tilhørsforhold til træet *
 ...det betyder, at træet skal have en stor betydning for de lokale beboere, at det fungerer som mødested, er et lokalt orienteringspunkt eller fungerer som et lokalt åndehul.
-

3. Træet skal have en særlig arkitektonisk/ rumlig værdi
 ...det betyder, at træet bidrager væsentligt til stedets identitet, gør stedet mere menneskeligt, skaber en modvægt til den styrede og planlagte by eller at træet/træerne bidrager til byens overordnede arkitektoniske træk.
-

4. Træet har en særlig biologisk værdi *
 ...det betyder, at det er et særligt levested for planter, dyr og svampe eller at træet er en særlig træart.
-

5. Træet har en særlig aktiv betydning for det lokale mikroklima
 ...det betyder, at træet skaber tiltrængt skygge et varmt sted, at træet skaber læ eller at træet skaber en visuel barriere ud til en larmende vej.
-

6. Træet giver særlige sanselige oplevelser
 ...det betyder, at træet har frugter, særlige farver, blomstrer smukt, har en særlig grenstruktur, dufter særligt eller bidrager med andre sanselige oplevelser.
-

7. Træet har en særlig historisk betydning *
 ...det betyder, at træet er plantet ved en særlig begivenhed, af en særlig person eller indgår i en historisk sammenhæng.

Herefter kunne der optegnes en rute til byvandringen, som inkluderede en del af de ikoniske træer, der passer til kriterierne. Ruten med alle de træer vi besøgte kan ses her:

Borgernes rolle

Formålet med byvandringen var som sagt, at inkludere borgerne i processen om at skabe mere fokus på byens ikoniske træer. Ønsket var, at borgerne også fik fortalt deres historier om træerne på ruten, plus andre træer, som vi kom forbi på turen. Idéen med at involvere borgerne er fra Københavns Kommunes vinkel, at høre de fortællinger, som ikke er synlige for det blotte øje. Derfor er punkt 2, 4 og 7 fra kriterierne yderst vigtige, da de omhandler mere historie, som kun kan udfyldes med borgernes viden og erfaringer.

I Miljøpunkt Indre By – Christianshavn har vi det mål, at være synlige og have direkte kontakt til borgerne, og derfor var en byvandring for borgerne den rette metode til denne vidensdeling. Kontakten til borgerne giver dem en mulighed for, at føle sig som en del af processen, hvilket medfører en ejerskabsfølelse og tilhørsforhold til de træer, der bliver udnævnt som ikoniske træer. Da formålet med byvandringen var, at skabe fokus på de særligt værdifulde træer og skabe bevidsthed om at passe mere på træerne i byen, var det en oplagt mulighed at involvere borgene i processen. Dette sikrer et medejerskab fra borgernes side, som er det, kommunen har brug for i processen om at sikre overlevelsen af de ikoniske træer i byen.

De ikoniske træer

Her gives en oversigt over de ikoniske træer, vi passede på turen samt en kort beskrivelse og gennemgang af de kriterier, der gør træerne ikonisk. Træerne blev gennemgået med borgerne, hvor de kommenterede og sammen snakkede om kriterierne og træets værdi. Disse skal ses som borgernes, Christianshavns Lokaludvalgs og Miljøpunkt Indre By – Christianshavns forslag til ikoniske træer.

1. Kastanje (*Aesculus hippocastanum*)

I baggården Strandgade 36.

Indkøbt første gang til Danmark til Fredensborg Slot i 1721. Efeu er en fantastisk overnatningsmulighed for gråspurve og redemulighed for solsort.

Træet opfylder kriterierne 1, 2, 3, 4, 5 og 6.

2. Kastanje (*Aesculus hippocastanum*)

I baggården Strandgade 44.

I gamle dage gav kastanjerne god skygge til hestene. Dette træ indebærer også en gyngestol. Træerne er omfattet af fredning.

Træet opfylder kriterierne 1, 2, 3, 4, 5 og 6.

3. Figentræ (*Ficus carea*) & ahorn (*Acer Pseudoplatanus*)

I baggården Overgaden Neden Vandet 49 A, B, C

Et træ med spiselige frugter.

Træet opfylder kriterierne 1, 2, 3, 4, 5 og 6.

4. Lind (*Tilia*)

Langs kanalerne.

Træet opfylder kriterierne 1, 2, 3, 4, 5 og 6.

5. Fru Heibergs Have bag Søkvæsthuset

Træerne som gruppe bidrager til byens mikroklima og biodiversitet her i blandt gråpæren (*pyrus communis*).

Træet opfylder kriterierne 1, 2, 3, 4, 5 og 6.

Lind (*Tilia*)

Vor Frelser Kirke, Dronningensgade.

Kirkerne og militæret har haft mere plads og flere penge og har gennem tiden bidraget til meget grønt i byen. Derfor er disse store træer ikoniske og bevaringsværdige.

Træet opfylder kriterierne 1, 2, 3, 4, 5 og 6.

7. Japansk kirsebær (*Pronus japonica*)

Ved Kanalen/Overgaden Oven Vandet.

Et fantastisk "pont vue" fra Børnehusbroen.

Sorten er os ubekendt.

Træet opfylder kriterierne 1, 2, 3, 4, 5 og 6.

Foto: Peder Clement

8. Ask (*Fraxinus excelsior*) - Ygdrasil

I baggården bag Dronningensgade 13.

Den har overlevet gårdrydningen i 70'erne.

Træet opfylder kriterierne 1, 2, 3, 4, 5 og 6.

Foto: Peder Clement

Erfaringer fra turen

Det var Miljøpunktets indtryk, at byvandringen var en succesfuld metode, til at få borgerne involveret og interesseret i emnet om ikoniske træer. Deltagerne gav indtryk af, at de træer, der blev besøgt på turen, var helt særlige for Christianshavn, og der blev støttet op om, at disse forslag til ikoniske træer skulle indsende til Københavns Kommune. Samtidig fik turen borgerne til at sanse og opfatte træerne på en helt ny måde, og flere var meget overraskede over de flotte træer, som gemmer sig i Christianshavns gader. En byvandring giver en anden kontakt til borgerne i forhold til andre metoder, fx et digitalt værktøj (som vi arbejder med under projektet om ønsker til plantning af 100.000 nye træer). På byvandringen fik borgerne mulighed for at stille spørgsmål, dele erfaringer og udveksle idéer til, hvordan man kan skabe mere fokus på træerne og bevare bynaturen i al almindelighed.

Indkomne forslag til bedre bevaring og synlighed af byens træer og natur er:

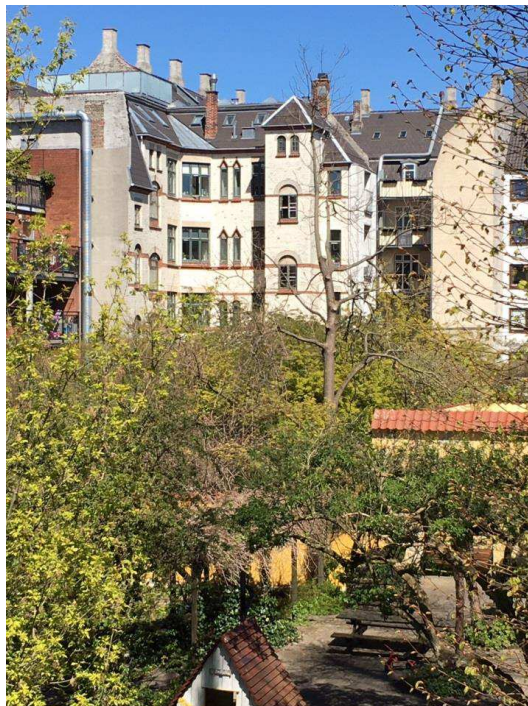
- Opsætning af lavt hegn eller bænke om træet med tilhørende skilt, der fortæller historien af træet. Her kunne der evt. stå information om, hvornår træet blev plantet, hvem der plantede træet og facts som "vidste du at...". Dette kunne forhindre at folk tisser eller stiller cykler op ad træet.
- Mere tilgængelig information om træets historie på kommunens hjemmeside.
- Kampagne på kommunens facebookside om byens træer. Før har der været informeret om byens statuer. Det samme kunne man gøre med træer.

Peder Clement fik beskrevet træerne fint, og deltagerne kom med gode kommentarer til træerne på turen. Inspirationsturen skulle give borgerne indblik i de gamle og værdifulde træer, som er ikoniske for byen. På starten af turen fik deltagerne udleveret en flyer, som viste kriterierne, ruten og baggrunden for udpegning af ikoniske træer. I flyeren stod der også, hvad borgerne hver især kan gøre, hvis de kommer i tanke om et ikonisk træ i byen på et senere tidspunkt. Hermed kunne de gå hjem, skrive deres begrundelse for det ikoniske træ ned, udpege lokaliteten og vedhæfte et billede og sende det til os i en mail. Miljøpunktet modtog to forslag til ikoniske træer per mail (se næste side).

Alle fotos er berettiget Miljøpunkt Indre By – Christianshavn undtagen hvis andet er angivet.

Disse træer holder vi meget af og begge står i Kofoed Skoles Gårdlaugs gård.

Den ene er en Japansk kirsebær og den anden den sjældne Trompetkrone (sent løvspring).

Hilsen Sofiebadet (jesrprivat@gmail.com)